

Sygn. akt III AUa 190/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Aleksandra Urban
Sędziowie:	SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń SSA Bożena Grubba (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Lidia Pedynkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy K. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do renty

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 listopada 2012 r., sygn. akt VI U 3198/12

oddala apelację.

Sygn.akt III AUa 190/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 maja 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił K. N. prawa do renty od 1 kwietnia 2012 r.

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony zakwestionował sposób badania i ocenę zdolności do pracy dokonaną przez lekarza orzecznika ZUS. Podkreślił, że jest niezdolny do pracy od 12 września 2006 r., kiedy to uległ ciężkiemu wypadkowi komunikacyjnemu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2014 r. stwierdzając, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za

nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd wskazał, iż K. N. jest z wykształcenia mechanikiem samochodowym. W okresie pracy zawodowej był zatrudniony jako mechanik pojazdów samochodowych, kierowca, betoniarz. W okresie do 31 marca 2012 r. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Dnia 21 marca 2012 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, który zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją został załatwiony odmownie.

Weryfikując zasadność decyzji pozwanego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych, specjalistów z zakresu medycyny pracy, kardiologii, okulistyki i ortopedii, którzy po przeprowadzeniu badań oraz zapoznaniu się ze zgromadzoną dokumentacją medyczną rozpoznali u ubezpieczonego nadciśnienie tętnicze I/II°, napadowe migotanie przedsionków ograniczenie ruchomości prawego nadgarstka, ograniczenie i bolesne ruchy prawego stawu kolanowego oraz ból przy ruchu kręgosłupa w odcinku lędźwiowym. Biegli stwierdzili, że przebyte złamanie prawego przedramienia leczone operacyjnie oraz przebyte złamanie uda prawego również leczone operacyjnie ograniczają znacznie sprawność. Zdaniem biegłych, z uwagi na utrzymujące się zmiany chorobowe ubezpieczony jest nadal - na okres 2 lat - niezdolny do pracy zarobkowej.

Organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii stwierdzając, że rozpoznane zmiany pourazowe są nieistotne funkcjonalnie - ubezpieczony jest zdolny do pracy.

Po przeanalizowaniu całokształtu okoliczności sprawy Sąd podzielił opinię biegłych lekarzy sądowych i uznał, że nie wymaga ona uzupełnienia. Biegli prawidłowo zdiagnozowali występujące u ubezpieczonego schorzenia i ocenili stopień ich nasilenia zgodnie z posiadanym doświadczeniem zawodowym i wiedzą lekarską. Opinia została oparta na starannej ocenie dokumentacji lekarskiej oraz wynikach badań przedmiotowych. Zastrzeżenia organu rentowego zaś nie podważają prawidłowości diagnozy lekarskiej dokonanej przez biegłych. W ocenie Sądu organ rentowy nie przedstawił okoliczności pozwalających na stwierdzenie, iż stan zdrowia ubezpieczonego będący podstawą orzeczenia częściowej niezdolności do pracy do dnia 31 marca 2012 r. uległ poprawie w stopniu, który pozwalałby mu aktualnie na wykonywanie pracy zarobkowej.

Mając na uwadze powyższe, jak również treść art. 57 oraz art. 12 ust 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 r., Nr 153 poz. 1227 ze zm.), Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji.

W punkcie 2 wyroku, zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a zdanie drugie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd orzekł w przedmiocie braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu, w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, mimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego, bowiem dla dokonania aktualnej oceny zaawansowania jego schorzeń niezbędnym było przeprowadzenie dowodu z opinii specjalistów z zakresu medycyny pracy i ortopedii, co pozwoliło na pogłębioną analizę zmian pourazowych i ich wpływu na możliwość wykonywania dotychczasowej pracy.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany zaskarżając go w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 57 w zw. z art. 12 i art. 13 ustawy z dnia 17 września 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, iż w ocenie Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS istnieje niespójność między badaniem przez biegłych, a wyprowadzonymi wnioskami, bowiem nie udowodniono odchylenia funkcjonalnych pod postacią zaburzeń chodu, konieczności stosowania przedmiotów ortopedycznych, upośledzenia chwytu czy wykonywania ruchów precyzyjnych ręką dominującą, a więc objawów ograniczających możliwość

zatrudnienia na poziomie kwalifikacji. Orzeczenie Komisji Lekarskiej ze specjalistą ortopedą oraz po konsultacji ortopedycznej jest merytorycznie uzasadnione.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny sprawy w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej.

Z tego względu Sąd Apelacyjny podzielił argumenty zawarte w uzasadnieniu Sądu Okręgowego przyjmując je za własne.

W przedmiotowej sprawie istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy stan zdrowia K. N. kwalifikował go nadal, po 31 marca 2012 r., do grona osób częściowo niezdolnych do pracy.

Spór stron należało rozstrzygać w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), a ściślej rzecz ujmując m. in. w oparciu o treść art. 57 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a nadto jego niezdolność do pracy powstała we wskazanym w tym przepisie okresie.

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera przepis art. 12 ust. 1 cytowanej ustawy, który określa ją, jako osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy należy mieć na uwadze również przepis art. 13 ust. 1 tej ustawy, który nakazuje uwzględnić tu stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Niezdolność do pracy jest kategorią prawną, zatem kwalifikacja danego stanu faktycznego ustalonego na podstawie opinii biegłych w zakresie wymagającym wiedzy medycznej należy do Sądu, a nie do biegłych. Dla oceny i stopnia zaawansowania chorób, ich wpływu na stan czynnościowy organizmu uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych (art. 278 k.p.c.). Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego, wtedy gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo-lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów dla oceny schorzeń ubezpieczonego mają zasadniczy walor dowodowy.

W celu ustalenia, czy wnioskodawca nadal, po 31 marca 2012 r. jest osobą niezdolną do pracy Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych, specjalistów z zakresu medycyny pracy, okulistyki, kardiologii oraz ortopedii, którzy po przeprowadzeniu badań oraz zapoznaniu się ze zgromadzoną dokumentacją medyczną wydali opinię, na której Sąd oparł zaskarżone w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie. Biegli uznali, że rozpoznane przez nich schorzenia w postaci przebytego złamania prawego przedramienia leczonego operacyjnie, przebytego złamania uda prawego leczonego operacyjnie, nadciśnienia tętniczego I/II° oraz napadowego migotania przedsionków upośledzają funkcje ustroju w stopniu, który czynił uprawnionym wniosek, iż ubezpieczony jest nadal osobą częściowo niezdolną do zatrudnienia. Biegli podkreślili, że wnioskodawca nadal pozostaje w leczeniu z uwagi na utrzymujące się dolegliwości bólowe oraz pourazowe ograniczenie funkcji w układzie kostno – stawowym. Nadto wskazali, że u

ubezpieczonego w dalszym ciągu występuje ograniczenie ruchomości prawego nadgarstka oraz ograniczenie i bolesne ruchy prawego stawu kolanowego. Również ruchy w odcinku lędźwiowym kręgosłupa powodują bolesność. Biegli uznali, że przebyte złamanie prawego przedramienia oraz prawego uda, po przebytych zabiegach operacyjnych znacznie ograniczają sprawność ubezpieczonego, czyniąc go nadal częściowo niezdolnym do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji na okres 2 lat.

W ocenie Sądu dokonana przez biegłych ocena wpływu rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń na jego zdolność do pracy - choć zwięzła - uwzględnia zarówno definicję częściowej niezdolności do pracy wynikającą z art. 12 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i wymienione w art. 13 ust. 1 wskazanej ustawy czynniki (medyczne i zawodowe), które, zgodnie ze wskazaniami ustawodawcy, należy brać pod uwagę przy ocenie stopnia niezdolności.

Zajmując stanowisko w przedmiocie apelacji organu rentowego, wskazać należy, iż podniesione przez niego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie i sprowadzają się do jednozdaniowej polemiki z opinią biegłych. Ocena Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS, jakoby stwierdzone u wnioskodawcy zmiany pourazowe były nieistotne funkcjonalnie, nie znajduje potwierdzenia w wynikach badań biegłych, którzy jako osoby bezstronne oraz sporządzające opinię w oparciu o specjalistyczną wiedzę medyczną i dokumenty znajdujące się w aktach, nie mieli powodów, aby stopień nasilenia występujących u ubezpieczonego schorzeń oceniać odmiennie od ich rzeczywistego stanu. Biegli podkreślali, że u wnioskodawcy w dalszym ciągu występuje ograniczenie ruchów zarówno prawego nadgarstka, jak stawu kolanowego prawego, co bezsprzecznie uniemożliwia mu wykonywanie pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, tj. mechanika samochodowego.

W utrwalonej już praktyce orzeczniczej sądów przyjęto, iż strona chcąc podważyć wartość dowodową opinii biegłego sądowego winna przytoczyć rzeczowe argumenty uzasadniające jej twierdzenia. Jest to związane ze szczególnym charakterem tego dowodu, albowiem biegli w odróżnieniu od świadków, czy stron nie komunikują w postępowaniu swej wiedzy i spostrzeżeń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, lecz przy wykorzystaniu swojej wiedzy zawodowej i naukowej, czyli wiadomości specjalnych wykraczających poza zasób wiedzy przeciętnie wykształconego człowieka, sporządzają opinię w zakresie objętym tezą dowodową w celu ułatwienia oceny faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Pozwany twierdził, iż u wnioskodawcy nastąpiła poprawa stanu zdrowia, z uwagi na fakt, że aktualnie schorzenia związane z układem ruchu nie ograniczają jego możliwości podjęcia zatrudnienia. Zdaniem Sądu przedmiotowy argument w żadnej mierze nie zasługuje na uwzględnienie, zwłaszcza w świetle przeprowadzonych przez biegłych badań oraz wyprowadzonych przez nich i należycie uzasadnionych wniosków. Pozwany nie złożył na okoliczność poprawy stanu zdrowia wnioskodawcy żadnych wniosków dowodowych i nie wykazał powyższego, zaś z opinii biegłego ortopedy jednoznacznie wynika, że w stanie zdrowia ubezpieczonego nie nastąpiła poprawa. W związku z powyższym, uznać należało, iż skarżący twierdzeń swoich nie wykazał.

Reasumując, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, by kwestionować prawidłowość i fachowość opinii biegłych sporządzonych w toku postępowania pierwszoinstancyjnego. Wnioski wyprowadzone przez specjalistów, a zwłaszcza przez biegłego ortopeda nie pozostają bowiem w sprzeczności z przeprowadzonymi badaniami, a logicznie z nich wynikają, apelacja organu rentowego stanowi zaś, zdaniem Sądu odwoławczego, niczym nie popartą polemikę ze stanowiskiem biegłych i jako taka nie może wywołać skutku w postaci zmiany zaskarżonego wyroku, bądź też jego uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż Sąd I instancji przeprowadził wystarczające do rozstrzygnięcia sporu postępowanie dowodowe, dochodząc ostatecznie do wniosku, że K. N. w okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2014 r. jest nadal osobą częściowo niezdolną do zatrudnienia.

W tym stanie rzeczy, na zasadzie art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.